

I telt ved fyrstikkhovedstaden

Vätterbygdens Motorcykelklubb har forstått det. Motorsyklister har bare to hender. Når du står der med en øl i den ene hånden og en tallerken ertesuppe i den andre - hvordan skal man så få med seg et glass av den berømte svenske punsjen? Det går ikke, og det har klubben tatt konsekvensen av og blander punsjen i ertesuppen. Enklere kan det ikke løses.

TEKST: MARTIN ØKSHED

FOTO: HÅKAN GÅRDENFELT/MARTIN ØKSHED

Nå er nok ikke ertesuppe med punsje det du blir servert når du kommer som gjest til VMCKs campingplass ved Domsand utenfor Jönköping. Det er en gimmick fra Tändsticksträffen som klubben arrangerer på plassen i september hvert år. Men overnatte kan du, og verken campingavgiften eller prisene i kiosken tar innersvingen på reisekassen.

Enstjernes

Denne campingplassen føyer seg inn i den lille rekken av plasser som er etablert for å tilby rimelig overnatting til slitne motorsyklister, for en rimelig penge. Dette er en turistgruppe som jo opp gjennom årene har opplevd mange stengte dører hvor turister ellers har fått tilgang. Sverige har noen få slike steder og det typiske hos broderfolket er at det i mange tilfeller er motorsykelklubbene som står for etablering og drift.

VMCKs camping ble åpnet for drift allerede i 1977, og er således et av Europas aller eldste etablissementer av denne typen. Klubben som ble stiftet i 1969 hadde da i flere år vært på utkikk etter nytt klubbhus etter at det forrige brant ned. Løsningen kom gjennom at kommunen lot klubben overta bygningen på en nedlagt campingplass i Domsand, Bankeryd.

Etter at det første Tändsticksträffet var arrangert to år senere, valgte klubben året etter å leie hele området av kommunen for så å etablere en enstjernes campingplass for motorsyklister.

I dager det ikke bare tohjulingene som har adgang - også de på fire kan overnatte, men de er tvunget til å bære utstyret fra parkeringsplassen. Der ligger motorsyklistens privilegium - å få kjøre til teltdøren. I 2005 ble det bygget tre 4-sengs hytter med oppvarming. En kvalitetsforbedring. Utover det har plassen to toalett- og vaskeanlegg samt oppvaskrom og kokemuligheter. Alt i en standard som kan forventes på en plass med nevnte antall stjerner.

I klubbhuset finnes en kiosk hvor man kan kjøpe ordinære kioskvarer samt enklere måltider. Vil du benytte utegrillen får du kjøpt kjøtt til dette. Der er også oppholdsrom med TV, stereo og diverse spill, samt lesestoff og turistinformasjon. Ute er det bord, benker og en liten minigolfbane.

Naturmessig er plassen en perle. Det er ikke mer enn 200 meter til en herlig sandstrand for bading, og høyden over Vättern gir en aldeles fantastisk utsikt mot Husquarna og nordover innsjøen. Selve plassen er en liten furumo med både skogbunn og bearbeidet underlag. Som skapt for formålet.

Og klubbmedlemmene jobber. Her er det ikke snakk om innleid arbeidskraft. Driften av plassen er et dugnadsspørsmål hvor alle tar sin del av jobben. Et av medlemmene kunne fortelle meg at en kollega hadde flyttet til Mora - 50 mil unna - men han tar likevel turen ned til Jönköping for å ta sin tørn, år etter år.

Severdigheter

Hvorfor skal man så reise til Bankeryd og Jönköping - bortsett fra for å overnatte selvfølgelig? Et stikkord er fyrstikker. Jönköping er nordens fyrstikkhovedstad. Det var hit produksjonen av Nitedals ble plassert etter svenskeoppkjøpet, og denne industrien er stor.

MC-campen ligger ved Vättern, en av Sveriges vakreste innsjøer

Vätterbygdens Motorcykelklubb over tok den nedlagte campingplassen i Domsand og åpnet MC-camp allerede i 1977. Midt på bildet ser vi klubbhuset.

Fyrstikkmuseet - eller Tändsticksmuseet som det heter på originalspråket, er helt klart verdt et besøk.

Motorsykler er et annet stikkord. Det er ikke langt til Husqvarna hvor fabrikken med samme navn ligger. Et kort stykke unna produksjonsanlegget ligger fabrikkmuseet som virkelig er en godbit. Riktignok er det ikke bare motorsykler her, men avdelingen for tohjulinger viser med all tydelighet at denne produksjonen var betydelig. Museet inneholder blant annet en flott samling av fabrikkens konkurransesykler som har gjort bra fra seg på banene opp gjennom årene.

Ellers gir utstillingene godt innblikk i Husqvarnafabrikken store produktbredde - fra ovner, komfyrer, motorsager, sykler og til symaskiner og annet husholdningsutstyr. Timene går fort på dette museet. Glemmes må heller ikke den svenske ballongfareren ingeniør André. Også han har fått sitt museum i Jønkøping. Ta turen innom.

Komme dit

Hvordan finner man så veien til denne campingplassen som holder åpent mellom 1.juni og den andre helgen i september? Det er flere muligheter, men dessverre er alle like kjedelige. Broderlandet i øst utmerker seg ikke med flotte mc-veier - i alle fall ikke i sentrale strøk, men forutsatt at du kommer fra Norge er den raskeste veien som følger: Fra Uddevalla tar du riksvei 44. Et par mil etter Trollhättan tar du riksvei 47 mot Falköping, Mulsjö og Jønkøping.

Et kort stykke før Jønkøping finner du avkjøring mot Hjo via riksvei 195. Denne følger du i 4-5 km og tar andre avkjøring til høyre mot Bankeryd. Ved første bensinstasjon tar du til venstre, men herfra et campingens skiltet. Kjører du fra Gøteborg er det riksveiene 27 og 40 som gjelder, og sydfra er det E4 og eventuelt 41 fra Varberg. Disse er de raskeste, men det totale antall veimuligheter er stort. Lykke til og god tur. Vi sees på Domsand.

Husqvarna motorsykler ble produsert like i nærheten og i fabrikkmuseet kan man kan se alle Husqvarnas produkter - fra motorsykler til komfyrer og symaskiner.

HUSQVARNA MOTORSYKLER

I 1903 bygger Husqvarna sin første motorsykel. På denne tiden handler det om å sette sammen Husqvarna-rammer med motorer fra andre fabrikanter. I 1920 grunnlegger Husqvarna sin egen motorfabrikk, og den første motoren som blir konstruert er en 550 kubikk, firetakts, 50-graders sideventil V-twin. Det tar ikke lang tid før Husqvarna også utvikler konkurransemotorsykler. Mot slutten av 1920-tallet og i begynnelsen på 1930-tallet høster Husqvarna store fremganger i Sverige og i Europa, i tøff konkurranse med andre velkjente produsenter. Husqvarnas største fremganger kom i enduro-konkurranser som internasjonale seksdagers og rene fartsløp som Grand Prix og TT. En årsak til fremgangene er konstruktøren Folke Mannerstedt, en pioner som bruker lette legeringer, både i selve motoren og i resten av motorsykkelen. Dette gir en enestående effekt i forhold til den lave vekten. På midten av 30-tallet trekker Husqvarna seg gradvis tilbake fra konkurransescenen, bl.a fordi markedet for store motorsykler avtar. I 1935 starter Husqvarna produksjonen av sin første totakts motorsykel. Denne lettvekten, som ikke krever sertifikat, er utstyrt med pedaler som en vanlig sykkel og en motor på 98 kubikk. Den blir snart umåtelig populær. I årene før andre verdenskrig, blir det produsert tusentalls maskiner, noe som betyr at Sverige "fikk hjul" å gå på. I 1946 lanserer man den legendariske "Svartkvarna" Den blir snart erketypen på den lette, pålitelige og slitesterke motorsykkelen som var et alternativ til bilen i etterkrigstiden. 1957 er neste milepel i Husqvarnas motor- og motorsykelhistorie. Da presenterer fabrikkens "Sølvpilen": En helt ny, kraftfull og sporty motorsykel på 175 kubikk, som dessuten veier under 75 kg. Omtrent ett år senere kommer også "Gullpilen", en 200-kubikkversjon. De svenske myndighetene ber imidlertid Husqvarna å nøye seg med 175 kubikk, ettersom man anser at "Gullpilen" er for rask for de svenske veiene! Både "Sølvpilen" og "Gullpilen" viser seg å være det perfekte fundamentet for videre utvikling av motocross-sykler. Slik begynner Husqvarnas lange og fremgangsrike motocross-periode med seire både i EM og VM. Husqvarnas motocross- og endurosykler blir en stor eksportsuksess også til USA. Som et resultat av dette blir Husqvarna en klassiker i USA: Prototypen av den moderne terrengmotorsykkelen. Den svenske produksjonen av Husqvarna-motorsykler fortsetter til 1986-87, når italienske Cagiva tar over produksjonen og en 84 år lange motorsykellepoken er over.

1935 mod. Husqvarna 500 Twin